

致学习者

欢迎使用《新实用汉语课本·综合练习册》！

《新实用汉语课本》(第3版 乌兹别克文注释) 配套教材包括《课本》《综合练习册》《教师用书》《同步阅读》《测试题》和《汉字练习册》，以满足师生课上和课下的不同需求。其中，《综合练习册》主要供学习者（也就是你们）课下练习使用。在《课本》练习的基础上，它为大家提供了更为丰富的汉语语音、词汇、语法、汉字等语言要素的练习，以及听、说、读、写、译全面的技能训练和交际训练。

你会发现《综合练习册》具有以下能有效促进你汉语学习进程的特点：

1. 结合《课本》重点生词、词组、语法点和功能文化项目，坚持听、说、读、写、译等多方面技能与交际训练均衡发展，平衡设计。

2. 练习形式多样，内容丰富实用，能切实有效地促进语言习得，提高你的语言能力和语言交际能力。

3. 多种交际性、任务型的练习设计，让你在做中学，用中学；让你在很好地掌握了汉语语言结构的基础上，完美地完成语言任务和交际活动；而调查性、研究性的语言任务设计，则可充分发展你的多元智能。

4. 大量的真实材料练习，生动而有趣，让你如临交际实景，向你呈现中国文化特性。

5. 汉语语音重点与难点的练习贯穿始终，让你掌握地道的汉语普通话语音面貌。

6. 练习设计体现出由易到难、由机械到活用、由基本练习到引申扩展练习的坡度性，方便你自由选择。

现在，你准备好开始练习了吗？记住：

熟能生巧。

O'quvchilar diqqatiga

“Yangi amaliy xitoy tili darsligi · Umumiy mashqlar to‘plami” majmuasini sizlarga taqdim etamiz!

“Yangi amaliy xitoy tili darsligi” (o‘zbek tilida sharhlangan 3-nashri) “Darslik”, “Umumiy mashqlar to‘plami”, “O‘qituvchi uchun qo‘llanma”, “Sinxron o‘qish”, “Test sinov savollari” va “Yeroglif mashqlar to‘plami” nomli to‘plamlarni o‘z ichiga qamrab olgan, shuningdek, o‘qituvchi va talabning dars va darsdan tashqari talab-ehtiyojlariga to‘liq mos keladi. To‘plamlar orasidagi aynan “Umumiy mashqlar to‘plami” esa asosan talabalar darsdan tashqari foydalanishlari uchun mo‘ljallangan. “Darslik” to‘plamida qamrab olingan mashqlar asosida siz xitoy tilining o‘ziga xos nutq tovushlari, leksikasi, xitoy yerogliflari va tilning asosini tashkil qiluvchi tilshunoslikka oid elementlarini, shuningdek, tinglash, gapirish, o‘qish, yozish va tarjima qilish texnikasini ham har taraflama o‘rganasiz. Xitoy tilini o‘rganish jarayonida “Umumiy mashqlar to‘plami” sizga quyidagi samarali natijalarga erishishingizga yordam beradi:

1. “Darslik” yangi so‘zlar, so‘z birikmalar, o‘ziga xos grammatik qoidalar va Xitoy madaniyatiga oid loyihalar bilan uyg‘unlashgan. Tinglash, gapirish, o‘qish, yozish va tarjima qilish texnikasi har taraflama ham o‘rgatadi ham bilimlaringizni uzluksiz ravishda oshirib boradi.

2. Mashqlar shakli turlicha, mazmun – mohiyati amaliyotda keng qo‘llaniladi, til o‘rganish jarayonida haqiqatdan ham samarali natijaga erisha olasiz. Til bilish mahoratingizni va o‘zaro fikrlash qobiliyatingizni oshiradi.

3. O‘rta maxsus maktablarda foydalanish va bajarish uchun turli shakldagi vazifa va topshiriqlar loyihalashtirilgan. Xitoy tili konstruksiyalari asosida siz xitoy tilini yanada chuqurroq egallaysiz, til bilan bog‘liq vazifa va topshiriqlarni yuksak darajada bajara olasiz. Shuningdek, ushbu to‘plamdagi barcha vazifalar tadqiqot va tahlil shaklidagi loyihalar bilan boyitilgan. Ular sizning bilimlaringizni mukammal darajada rivojlanishiga yordam beradi.

4. O‘ziga xos Xitoy madaniyati orqali juda boy hayotiy materiallarga ega mashqlar ta‘sirchan, aniq va juda qiziqarli yoritib berilgan.

5. Xitoy tili nutq tovushlarining muhim ahamiyatga ega jihatlari va qiyinchiliklarini o‘ziga qamrab olgan mashqlar boshidan oxirgacha aniq yoritib berilgan. Bu esa o‘z navbatida haqiqiy Xitoy adabiy tili – Putonghuani o‘zlashtirib olishingizni ta‘minlaydi.

6. Vazifa va topshiriq loyihalari jarayoni odatda oddiyroq shakldan murakkab shaklga bosqichma – bosqich o‘tilgan. Shu sababli mashqlar asosida amaliyotga keng urg‘u berilgan.

Hozir mashq va vazifalarini bajarishga tayyormisiz? Yodda saqlang:

Mahorat amaliyot orqali mukammallik darajasiga yetkaziladi.

目 录

Mundarija

1	Nǐ zuìjìn zěnmeyàng 你 最近 怎么样 Oxirgi paytlarda o'zingni qanday his qilyapsan	1
2	Nǐ shì nǎ guó rén 你 是 哪 国 人 Siz qaysi mamlakatdانسiz	9
3	Nǐmen jiā yǒu jǐ kǒu rén 你 们 家 有 几 口 人 Sizlarning oilangizda nechki kishi bor	19
4	Nǐ míngtiān jǐ diǎn yǒu kè 你 明 天 几 点 有 课 Ertaga soat nechida darsingiz bor	29
5	Zhù nǐ shēngrì kuàilè 祝 你 生 日 快 乐 Tug'ilgan kuning bilan tabriklayman	41
6	Túshūguǎn zài shítáng běibian 图 书 馆 在 食 堂 北 边 Kutubxona oshxonaning shimol tomida joylashgan	51
7	Píngguǒ duōshǎo qián yì jīn 苹 果 多 少 钱 一 斤 Yarim kilogramm olma necha pul turadi	61
8	Wǒ quánshēn dōu bù shūfu 我 全 身 都 不 舒 服 Men o'zimni yaxshi his qilmayapman	73
9	Tiānqì liángkuài le 天 气 凉 快 了 Ob-havo sovuqlashmoqda	83
10	Zhù nǐ Shèngdàn kuàilè 祝 你 圣 诞 快 乐 Rojdestvo bayrami bilan tabriklayman	95
	听力文本 Tinglash bo'yicha matnlar	107
	致教师 O'qituvchi nomiga yuboring	119

1

Nǐ zuìjìn zěnmeyàng 你最近怎么样

Oxirgi paytlarda o'zingni qanday his qilyapsan

听说练习 Mashqni tinglang va gapiring

1 听对话，判断正误。

01-1

Dialogni tinglab, to'g'ri (T) yoki noto'g'ri (N) ekanligini aniqlang.

I-Qism

◆ I-Dialog:

- (1) Bu erkakning familiyasi Ma. ( )
- (2) Bu ayolning ismi Wang Xiao. ( )

◆ II-Dialog:

- (3) Bu ayolning ismi Lin Na. ( )
- (4) Bu erkakning familiyasi Ming. ( )

II-Qism

◆ III-Dialog:

- (5) Bu erkak band. ( )
- (6) Bu ayol band. ( )

◆ IV-Dialog:

- (7) Oxirgi paytlarda Dawei o'zini yaxshi his qilyapti. ( )
- (8) Bu ayol band emas. ( )
- (9) Bu ayol Liboni tanimaydi. ( )
- (10) Ular Liboning uyida. ( )

2 听短文，用拼音填空。

01-2

Inshoni tinglab, bo'shliqlarni *pinyin* yordamida to'ldiring.

- (1) Wǒ xìng _____, jiào _____. Wǒ zuìjìn _____.
- (2) Tā jiào _____. Tā zuìjìn _____, _____.

3 听录音，选择正确答案。

01-3

Yozuvni tinglab, to'g'ri javobni tanlang.

(1) A. 什么	B. 怎么	C. 你呢	( )
(2) A. 我姓林。	B. 我姓马。	C. 我姓宋。	( )
(3) A. 他叫宋华。	B. 他叫马大为。	C. 他叫丁力波。	( )
(4) A. 林娜在。	B. 力波在。	C. 宋华在。	( )
(5) A. 我很好。	B. 我不太忙。	C. 我很忙。	( )
(6) A. 林娜很忙。	B. 大为很好。	C. 林娜不太忙。	( )

4 任务或活动。

Vazifa yoki faoliyat.

“Zhao”, “Qian”, “Sun” va “Li” ushbu to'rtta so'z xitoycha familiya hisoblanadi. Shunday familiyalik beshta xitoylikni toping (yuqorida keltirib o'tilgan familiyalik insonlarni barchasini topish shart emas). Ushbu darsda o'rgangan namunalardan foydalanib, ularga familiyalari haqida savollar bering.

Raqamlar	Ismi (pinyinida)	Qanday qilib bajarasiz
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

读写练习 Mashqlarni o'qing va yozing

1 语音练习。

Fonetik talaffuzga oid mashqlar.

I-Qism

◆ Keltirilgan so'zlarga ohang qo'ying.

- (1) shenme   (2) mingzi   (3) renshi   (4) gaoxing

II-Qism

◆ Keltirilgan so'zlarga ohang qo'ying.

- (5) qing jin (6) xiexie (7) zuijin
(8) zenmeyang (9) hen hao (10) bu tai mang

2 按正确的笔顺描汉字，并在后边的空格里写汉字。

Ajratilgan bo'shliqlarga iyeroglifni tashkil qiluvchi imlo chiziqlarini ketma-ketlik tartibiga ko'ra yozing.

wǒ	我	一 二 手 手 我 我 我	我	我							
tài	太	一 大 太 太	太	太							
zài	在	一 大 才 在 存在	在	在							
bù	不	一 丿 不 不	不	不							
yě	也	丿 力 也	也	也							

3 分析下列汉字的部件结构，并在后边的空格里临写。

Ajratilgan bo'shliqlarga quyida keltirilgan iyerogliflarning strukturasi (tuzilishi)ni tahlil qilib yozing.

hǎo	好	(女 + 子)	好	好							
qǐng	请	(讠 + 青)	请	请							
máng	忙	(忄 + 亡)	忙	忙							
hěny	很	(彳 + 艮)	很	很							
ne	呢	(口 + 尼)	呢	呢							

4 给下列各组汉字注音，并把它们的部首写在括号中。

Quyida keltirilgan iyerogliflarning fonetik talaffuzini yozing, shuningdek, qavs ichida iyerogliflarning kalitini keltiring.

- (1) A. 请 _____ B. 认 _____ (   )
(2) A. 叫 _____ B. 呢 _____ (   )
(3) A. 好 _____ B. 姓 _____ (   )

- (4) A. 近 _____ B. 进 _____ ( )
(5) A. 他 _____ B. 你 _____ ( )

5 选择正确的汉字填空。

Mos keluvchi to'g'ri iyerogliflarni tanlab, bo'shliqni to'ldiring.

- (1) _____ 姓宋。( )
A. 找 B. 我
- (2) 认 _____ 你很高兴。( )
A. 识 B. 只
- (3) 他 _____ 很忙。( )
A. 也 B. 也
- (4) 你最近 _____ 么样? ( )
A. 怎 B. 乍
- (5) 我不太忙。你 _____ ? ( )
A. 呢 B. 吗

6 连接 I 和 II 两部分的句子, 组成对话。

Chap tomondagi gaplarni o'ng tomondagi mos keladigan gaplar bilan o'zaro birlashtirib dialog tuzing.

I-Qism

I

Nǐ hǎo!
① 你好!

Qǐngwèn nǐ jiào shénme míngzi?
② 请问 你 叫 什么 名字?

Rènshi nǐ hěn gāoxìng.
③ 认识 你 很 高兴。

II

Rènshi nǐ wǒ yě hěn gāoxìng.
A. 认识 你 我 也 很 高兴。

Wǒ xìng Lín. jiào Lín Nà.
B. 我 姓 林, 叫 林 娜。

Nǐ hǎo!
C. 你好!

II-Qism

I

Nǐ lèi ma?
④ 你 累 吗?

Nǐ zuìjìn zěnmeyàng?
⑤ 你 最近 怎么样?

Wǒ hěn è. Nǐ ne?
⑥ 我 很 饿。 你 呢?

II

Wǒ yě hěn è.
D. 我 也 很 饿。

Wǒ bú tài lèi.
E. 我 不 太 累。

Wǒ hěn máng.
F. 我 很 忙。

7 对画线部分提问。

Ajratib ko'rsatilgan so'zlarga savol bering.

Masalan   Wǒ hěn máng.   Nǐ máng ma?
                    我 很 忙。   你 忙 吗?
                    →   →

                    Wǒ zuìjìn bú tài máng.
(1) 我 最近 不 太 忙。   →

                    Tā zuìjìn hěn lèi.
(2) 她 最近 很 累。   →

                    Dàwéi bú tài è.
(3) 大 为 不 太 饿。   →

                    Wǒ jiào Lín Nà.
(4) 我 叫 林 娜。   →

                    Sòng Huá bù kě.
(5) 宋 华 不 渴。   →

8 翻译。(不会写的汉字可以写拼音。)

Tarjima qiling. (Iyerogliflar yordamida yozolmasangiz, pinyin yordamida ham yozishingiz mumkin.)

                    Nǐ hǎo ma?
(1) 你 好 吗?

                    Qǐngwèn nǐ jiào shénme míngzi?
(2) 请 问 你 叫 什 么 名 字?

                    Wǒ xìng Lín, jiào Lín Nà.
(3) 我 姓 林, 叫 林 娜。

                    Lìbō zuìjìn zěnmeyàng?
(4) 力 波 最 近 怎 么 样?

                    Wǒ hěn lèi, Dàwéi yě hěn lèi.
(5) 我 很 累, 大 为 也 很 累。

(6) Siz bilan tanishganimdan xursandman.

(7) Mening ismim Ding Libo.

(8) Oxirgi paytlarda o'zimni yomon his qilyapman.

_____

9 根据所给拼音，用括号里的词语组成句子。

Keltirilgan pinyiniga ko'ra, qavslardagi so'zlardan foydalanib gap tuzing.

(1) Nǐ jiào shénme míngzi? (名字 叫 你 什么)

_____

(2) Rènshi nǐ wǒ yě hěn gāoxìng. (你 也 高兴 认识 我 很)

_____

(3) Lín Nà zuìjìn zěnmeyàng? (最近 怎么样 林娜)

_____

(4) Lìbō bú tài lèi. (不 力波 累 太)

_____

(5) Tā xìng Sòng, jiào Sòng Huá. (宋华 他 宋 姓 叫)

_____

10 找词语或句子。

So'z birikmasi yoki jumlani aniqlang.

Quyida keltirilgan so'zlar bilan bog'liq so'z birikmalarni yoki jummalarni iloji boricha ko'proq topishga harakat qiling. Yotiq, tik va qiya chiziqlarda keltirilgan iyerogliflarga qarang. Har bir so'z yoki jumla atrofini hoshiyalab ajrating.

他	我	们	忙	都	1. 我们
吗	很	不	你	好	2. 我不忙。
你	呢	好	忙	们	3. 你好!
					.....

11 完成会话。

Dialogni tamomlang.

I-Qism

(1) (Kundalik salomlashish)

Nǐ hǎo!
A: 你好!

B: _____!

(2) (Ism-sharifni so'rash)

A: _____?

Wǒ xìng Wáng, jiào Wáng Xiǎoyún.

B: 我姓王，叫王小云。

(3) (Birinci marotaba uchrashuvda)

Rènshi nǐ hěn gāoxìng.

A: 认识你很高兴。

B: _____。

II-Qism

(4) A: _____?

Zài. Lìbō, qǐng jìn, qǐng zuò.

B: 在。力波，请进，请坐。

(5) (Salomlashish)

A: _____?

Wǒ hěn hǎo. Nǐ zuìjìn máng ma?

B: 我很好。你最近忙吗?

A: _____。

12 根据所给汉字或拼音填空，注意句子的组合规则。Keltirilgan *pinyin* yoki iyeroglifga ko'ra bo'shliqni to'ldiring, jumalarning hosil bo'lish qoidalariga e'tibor bering.

(1) 好

hǎo

(2) _____

hěn

hǎo

(3) _____ 很 _____。

Wǒ

hǎo.

(4) _____

Wǒ

yě

hěn

hǎo.

13 阅读理解。

O'qishni anglab izohlash.

I-Qism

(1) Keltirilgan matn parchasini o'qing va mant bilan bog'liq bo'lgan savollarga javob bering.

Wǒ xìng Lín, jiào Lín Nà. Tā xìng Wáng, jiào Wáng Xiǎoyún. Tā xìng Lù, jiào Lù Yǔpíng.
我姓林，叫林娜。她姓王，叫王小云。他姓陆，叫陆雨平。

“Wǒ” jiào shénme míngzi?

① “我” 叫 什么 名字?

Tā xìng Wáng ma?

② 她 姓 王 吗?

Tā jiào shénme míngzi?
③ 他叫 什么 名字?

II-Qism

(2) Keltirilgan matn parchasini o'qing va matn bilan bog'liq bo'lgan savollarga javob bering.

Wǒ zuìjìn hěn hǎo. Lín Nà zuìjìn bú tài máng, Wáng Xiǎoyún hěn máng. Sòng Huá
我 最近 很好。林娜 最近 不太 忙，王 小云 很 忙。宋 华
zuìjìn hěn lèi. Lù Yǔpíng bú tài lèi.
最近 很累，陆 雨平 不太 累。

- Lín Nà zuìjìn zěnmeyàng?
① 林 娜 最近 怎么样?
Wáng Xiǎoyún máng ma?
② 王 小云 忙 吗?
Sòng Huá zuìjìn lèi ma? Lù Yǔpíng ne?
③ 宋 华 最近 累 吗? 陆 雨平 呢?

(3) Rasmga qarab savollarga javob bering.

- Tā jiào shénme míngzi?
① 他叫 什么 名字?
Tā jiào shénme míngzi?
② 她叫 什么 名字?

14 写作练习。

Mashqni yozing.

Kursdoshlaringiz yoki do'stlaringizning hayotiy voqealariga asoslanib, bo'shliqlarni to'ldiring. (Iyerogliflarda yoza olmasangiz, pinyin yordamida ham yozishingiz mumkin.)

A: Tā xìng _____, tā jiào _____. Tā zuìjìn _____ (忙)。

B: Tā xìng _____, tā jiào _____. Tā zuìjìn _____ (累)。

C: Tā xìng _____, tā jiào _____. Tā zuìjìn _____ (高兴)。